

مدیریت مشارکتی منابع آب

دکتر امیرحسین ناظمی، گروه آب، دانشکده کشاورزی، دانشگاه تبریز*
دکتر علی اشرف صدرالدینی، گروه آب، دانشکده کشاورزی، دانشگاه تبریز
دکتر علی حسین زاده دلیر، گروه آب، دانشکده کشاورزی، دانشگاه تبریز
تلفن: ۳۳۵۶۰۰۷، نمابر: ۳۳۴۵۳۳۲ (۰۴۱۱)، پست الکترونیکی: ahnazemi@tabrizu.ac.ir

چکیده

مدیریت آبیاری یک امر پیچیده ای است که التزام عملی و واقعی کلیه عوامل مؤثر در آن یعنی سازمان های دولتی و نیز زارعین را می طلبد. کشاورزان به عنوان مشترکین اصلی آب آبیاری دارای انگیزه قویتری برای مدیریت مؤثرتر آب می باشند. به نظر می رسد که هیچ سازمان دولتی نتواند به آن سطح از التزام کاری و راندمان مصرف آب که کشاورزان از خود نشان می دهند برسد. علیرغم وجود شواهد بر محاسن مدیریت مشارکتی آب توجه ویژه ای در این مورد نشده است. لذا چگونگی استفاده از دانش و مهارت های بومی برای نیل به پتانسیل واقعی در مدیریت آب کشاورزی باید مورد مطالعه قرار گیرد. در حالیکه مشارکت دولتی سازمان های آب و کشاورزی بدون شک سهم عمده ای را در افزایش تولیدات کشاورزی ایفا می کند نادیده یا کم اثر گرفتن همکاری فعال عامل سوم یعنی کشاورزان، یک تضاد واقعی در مدیریت منابع آب می باشد که منجر به همکاری نامتناسب بین مشارکت کنندگان گردیده است. بویژه در مواقعی که بیشتر پروژه ها با محدودیت سرمایه گذاری از نظر اجرا و نگهداری مواجه هستند. به دلیل علاقه و نقش مستقیم کشاورزان انتظار می رود که فرصت مناسب برای مشارکت فعال در مدیریت آبیاری در اختیار آنها قرار گیرد.

این مقاله با هدف قرار دادن ضرورت مشارکت دولتی - مردمی در مدیریت آب کشاورزی به بررسی ابعاد مختلف آن از قبیل نیازهای کشاورزان، مدیریت آبیاری توسط بهره برداران، ابزار قانونی مدیریت و سازماندهی کشاورزان می پردازد. این مطالعه می تواند مبنای رهیافت مدیریت مشارکتی منابع آب خصوصا آب کشاورزی قرار گیرد.

کلید واژه ها: مدیریت آبیاری، مدیریت آب کشاورزی، مشارکت دولتی - مردمی، مدیریت مشارکتی